Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus ascetico-theologicus de conscientia erronea - Cod. Ettenheim-Münster 75

Cartier, Jean-Baptiste

[S.l.], 1733

Reflexio

urn:nbn:de:bsz:31-108631

Visual Library

velit, sibi iudicium practi-
cè certum formare. Sed
rogas forsan, quâ ratione
id fieri debeat?

Respondeo cum distinctione,
vel enim conscientia huiusmo-
di erronea concepta est irra-
tionabiliter, seu sine ulla ra-
tione, vel rationabiliter ex
motivo nempe, quòd ignoran-
tis ac errantis æstimatione
sit magni ponderis? Si prio-
ri modò: potest iterū sine
alia ratione deponi, atq; ceu
scrupulus contemni. Si posterio-
ri modò: Deponi non potest,
sine fundamento, quale est
v. g. judiciū prudentum, pra-
xis virorum timoratorum,
ratio in contrariū reddens suf-
ficienter conscientiā certā &c.,
quia alioquin temerè ac im-
prudenter deponeretur. q

Reflexio

Quemadmodum serpentes qui-
dam ~~nomine~~ inveniuntur ~~data~~ qui priùs suo
venenò hominem extinguūt
quàm sentiatur; ita sunt quædā peccata
ex conscientia vincibiliter
erronea commissa priùs mor-
tem afferunt animæ, quàm ut
oportet, advertantur. Vnde

q Quod si electio urgeat, nec possis
veritatem per te assequi, nec per
aliū, quia non adest, quem consu-
las, et sic errorē iā deponere ne-
queas, tunc ad orationem te con-
vertere oportet, ac elicito actu
contritionis de priori peccato igno-
rantiæ, poteris eam eligere partē
quam existimes minùs peccaminosā,
et sic ista electio omni culpâ va-
cabit, quippe ~~tunc~~ ~~qui~~ error, qui
antea erat ~~in~~vincibilis, modo
fiet invincibilis ac involun-
tarius, cum eius causa fuerit
retractata, atq; iam facias, quod
in te est, ut non pecces; te-
neris tamen resarcire damnum,
si forsan quoddā inde evenis-
set; nam retractatio culpæ non
facit, ut non fuerit voluntariè
posita causa damni.

huiusmodi peccata censentur omnium periculosissima, quò enim hostis est occultior, eò est periculosior; quamobrem regius Propheta pro eis ferventer deprecatur Dominum: ab occultis meis munda me psal. 18. Et ignorantias meas ne memineris psal. 24.

Eleganter S. Augustinus ~~[illegible]~~ in quodam sermone sic ait: "Illa magis sunt noxia, quæ à quibusdam non existimantur peccata: nullum enim malum facilius decipit, quàm quod non intelligitur malum esse: pessimum genus peccati est non intelligere peccata: nullus magis de peccatoribus plangi dignus est, quàm qui putat se non habere, quod plangat.

Et utinam eorum maximus non esset numerus! Quot enim sunt, qui ~~suis actibus~~ quemadmodum Paulus Ecclesiam persequendo Judæi Apostolos occidendo, obsequium se præstare Deo existimant, sed quia ignorantiæ tenebris culpabiliter obvoluti sunt,

q suâ agendi ratione

magis à Deo huiusmodi ne=
quitiæ operibus recedunt.
Oportunè D. Gregorius l. 5.
moral. c. 6. in hæc excurrit
verba: "Sæpe unde placari
Judex creditur, inde ad iras-
cendum placidus instigatur,
Salomone attestante, qui ait;
Est via quæ videtur homini
recta, et novissima illius du-
cunt ad mortem. Unde Sanc-
ti viri, cum mala superant,
sua etiam benè gesta for=
midant, ne cum bona agere
appetunt de actionis ima=
gine fallantur; ne pestifera
labes putredinis sub bona spe-
cie lateat coloris. Sciunt
enim, quia corruptionis adhuc
pondere gravati diiudicare
bona subtiliter nesciunt;
et cum ante oculos extremi
examinis regulam deducunt,
hæc ipsa in se nonnunquam
et quæ approbant metuunt,
et totâ quidem mente inter-
na desiderant; sed tamen
de incertitudine operũ tre=
pidi, quò gradiuntur, igno
rant. hæc D. Greg. Quibus
Doctrina nostra eleganter
stabilita manet.

Sane, si rarò huiusmodi
ignorantiæ perpetrarentur

delicta, cur tam crebra in sacris litteris etiam à viris Deo dilectis vota audirentur atq; suspiria, quibus lumen è coelo ad cognoscendas vias rectas sollicitatur? cur tam frequens petitio veniæ pro occultis erratis identidem repeteretur?

Magnus profecto ille est, † ~~cuius conscientia hac peste minimè est infecta~~. Quisquis ille est laudet Dominum, et si grandi sit charitate, roget eum, ut nos ab hoc ~~luc~~ malo, quô irretitam meritò suspicari possumus conscientiam nostram, liberet. Imo datô, quòd nil nobis conscii essemus, non tamen in hoc justificatos ~~essemus~~ nos credere deberemus. Quis iã nostrûm dum hæc attentâ consideratione comẽditatur non expavescat, ac procidens ante thronũ judiciorum divinorum cum Propheta ad Dominum exclamet: ab occultis meis munda me psal 18. et ne intres in judicium cũ servo tuo; quia non

† qui ignorantiæ peccatis haudquaquã obvolvitur

justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. psal. 142.

Caterùm ut nos ab omni metu ac periculo immunes reddamus, sequentia bene observanda sunt. 1mo oportet, ut ea, quæ statui aut vocationi nostræ conducunt, diligenter investigemus. 2do Libros, ea, quæ sunt obligationis ac muneris nostri tractantes studiosè pervolvamus. 3tio Lectionibus sacrarum scripturarum Theologorum præsertim dogmaticorum, primo etiam mysticorum certis quibusdam temporibus insistamus. 4to denique Patrem Luminum supplici prece idem fidem rogitemus cum psalmista ingeminantes: Domine dedue me in justitia tua, dirige in conspectu tuo viam meam psal. 5. Hæc si perfecerimus, spem concipere possumus, errorem si quis forsan in animo nostro remaneret, nobis non esse voluntarium, nec proinde conscientiam nostram reddere invincibiliter erroneam, seu culpabilem.

Caput 4tum
de
Conscientia dubia

Nota, dubium aliud esse positivum, aliud negativum. Item aliud speculativum et aliud practicum. Positivum est suspensio intellectûs pro utraq; parte pares habentis rationes. Negativum est suspensio intellectûs pro neutra parte habentis rationes ad assensum sufficientes.

Dubium speculativum est quô dubitatur precise de veritate alicuius rei sine ordine ad praxin vel opus v.g. an si Adam non peccasset Christus incarnatus non fuisset? Practicum verò est, quô dubitatur de honestate seu liciditate cuiusdam actionis. Et hoc duplex est; aliud nimirum speculativè, aliud practicè